

Aithris Bith-iomadachd Pàrlamaid na h-Alba 2026–2028

The Scottish Parliament
Pàrlamaid na h-Alba

Tha Pàrlamaid na h-Alba ag aithneachadh cho cudromach 's a tha nàdar ann a bhith a' cumail suas ar sunnd, ar n-àrainneachd agus ath-sheasmhachd ar seirbheisean poblach.

Mar bhuidheann phoblach, tha e soilleir gu bheil uallach oirnn a bhith a' cur ri dìon agus meudachadh bith-iomadachd, an dà chuid tron dòigh sam bi sinn a' rianachadh na h-oighreachd againn agus tron bhuaidh nas fharsainghe as urrainn dhuinn a thoirt gu buil tro ar co-dhùnaidhean is gnìomhachdan.

Tha Aithris Bith-iomadachd 2026–2028 a' cur an cèill modh-obrach ath-ùraichte, air fhiosrachadh le fianais eag-eòlasach ùraichte agus tuigse nas soilleire air far am faodamaid buaidh bhrìoghmhor a thoirt seachad. Tha an aithris a' toirt seachad plana practaigeach is co-rèireach airson ghnìomhan thairis air an ath thrì bliadhna, a' cur fòcas air mar a dh'fhaodamaid ath-sheasmhachd eag-eòlasach a neartachadh, gnèithean is àrainnean prìomhachais a chuideachadh agus dèanamh cinnteach gu bheil breithneachaidhean a thaobh bith-iomadachd gam fighe a-steach san dòigh sam bi sinn a'

planadh, a' solarachadh agus a' libhrigeadh sheirbheisean.

Tha sinn fortanach a bhith air ar suidheachadh ann an dealbh-tìre a tha brìgheil gu nàiseanta, agus tha seo a' toirt seachad an dà chuid cothrom agus uallach. Bidh sinn a' cumail oirnn a' meudachadh bith-iomadachd air feadh na h-oighreachd pàrlamaidich, ach tha an aithris seo cuideachd ag aithneachadh gum faodamaid a' bhuaidh as motha a thoirt seachad thairis air ar crìochan, gu h-àraid tro na seirbheisean a bhios sinn a' coimiseanadh agus na com-pàirticean leis am bi sinn ag obair.

Le bhith a' gabhail os làimh modh-obrach a tha nas eagraichte agus nas co-cheangailte, tha sinn ag amas air dèanamh cinnteach gum bithear a' beachdachadh air bith-iomadachd maille ri atharrachadh na gnàth-shìde, leasachadh seasmhach agus deagh riaghlachas poblach. Tha seo a' gabhail a-steach beachdachadh air bith-iomadachd agus ath-shlànachadh nàdair tro ghnìomhachdan nas fharsainghe na Pàrlamaid, nar co-dhùnaidhean, conaltradh agus leasachadh seasmhach.

Bidh an aithris seo a' stiùireadh libhrigeadh, agus mar a bhios sinn a' cumail sùil air

gnothaichean agus ag aithris orra, thairis air an ùine ri teachd, agus thèid a h-ath-sgrùdadh gach bliadhna mar phàirt de ar n-ullachaidhean nas fharsainghe a thaobh riaghlachas àrainneachdail.

Mar sin, tha sinn ag amas air an dreuchd againn a choileanadh ann a bhith a' freagairt ri call bith-iomadachd agus a' nochdadh ceannardas mar bhuidheann phoblach chunntasach.

Lynsey Hamill
Stiùiriche Obraichean is Didseatach,
Pàrlamaid na h-Alba

1. Adhbhar

Tha Achd Glèidhteachas Nàdair (Alba) 2004 a' cur a h-uile buidheann san roinn phoblaich ann an Alba fo dhleastanas reachdail a bhith a' cur ri glèidhteachas bith-iomadachd.

Le bhith a' libhrigeadh na h-aithris seo, bidh sinn cuideachd a' toirt taic do dhleastanasan na Pàrlamaid fo Achd Ath-leasachadh Solarachaidh (Alba) 2014 agus dleastanasan nas fharsainge a thaobh leasachadh seasmhach.

Tha an Aithris Bith-iomadachd seo ag ùrachadh agus a' dol an àite na h-Aithris Bith-iomadachd a chaidh a foillseachadh ann an 2021.

Tha i a' gabhail a-steach fianais eag-eòlasach ùraichte, a chaidh a thional ann an 2026, agus tha i a' cur an cèill plana soilleir ceum air cheum airson bith-iomadachd a mheudachadh air feadh na h-oighreachd pàrlamaidich, ann an co-rèir ri dleastanasan reachdail, deagh chleachdadh agus gealltanasan nas fharsainge na Pàrlamaid a thaobh leasachadh seasmhach.

Chaidh an t-ath-ùrachadh seo fhiosrachadh le measadh eag-eòlasach neo-eisimeileach, a chaidh a choimiseanadh san Dùbhlachd 2025 agus a chaidh a dhèanamh rè a' gheamhraidh 2026, agus a ghabh a-steach rannsachadh deasga, suirbhidh a rèir seòrsachadh àrainnean na Rìoghachd Aonaichte agus lèirmheas targaidichte air mar a thathar a' dèiligeadh ri gnèithean agus àrainnean. Tha an aithris seo cuideachd a' gabhail a-steach grunn ghnìomhan a thaobh bith-iomadachd a chaidh a chomharrachadh ann an comhairle eag-eòlasach agus ann an cothroman obrachaidh a bha ann o chionn ghoirid.

2. Co-theacsa

Tha dealbh-tìre na Pàrlamaid air a shuidheachadh ann an co-theacsa eag-eòlasach a tha brìgheil gu nàiseanta, ri taobh Suidhe Artair, seann bholcàno a tha na Ionad de Shùim Shònraichte Shaidheansail (SSSI) agus ri taobh Pàirc an Ròid.

Mar sin, tha am modh-obrach bith-iomadachd ag amas air chan ann dìreach a bhith a' meudachadh na làraich fhèin ach a' cur ri lìonra eag-eòlasach nas fharsainghe ann an dòigh dheimhinneach agus a' seachnadh droch bhuaidhean air àrainnean seo-leòinte a gheibhear am fagas.

Bidh a' Phàrlamaid ag amas air cothroman fhaighinn gus leasachaidhean bith-iomadachd a cho-thaobhadh ri na h-amasan nas fharsainghe aig Lìonra Nàdair Dhùn Èideann agus ri Plana-gnìomh Bith-iomadachd Ionadail far a bheil sin iomchaidh.

3. Bun-loidhne eag-eòlasach ath-ùraichte agus prìomh thoraidhean (2026)

Rinneadh rannsachadh deasga ùraichte agus suirbhidh mu sheòrsachadh àrainnean na Rìoghachd Aonaichte a san Fhaoilleach 2026. Dhearbh iad seo gu bheil an làrach a' toirt taic do thapastraidh eadar-mheasgte de dh'àrainnean, ach gu bheil càileachd eag-eòlasach air fàs neo-chunbhalach thairis air ùine mar thoradh air atharrachaidhean ann an cleachdaidhean stiùiridh, cuideaman obrachaidh a tha ag obair an aghaidh a chèile agus cleachdadh a' phobaill.

Tha am measadh a' dearbhadh gu bheil **cothrom brìghmhor ann gus piseach a thoirt air builean bith-iomadachd** le bhith ag ath-fhòcasachadh stiùireadh air freagarrachd nan àrainnean, coir na h-ùire agus mar a dh'fhaodar co-thaobhadh ri dealbhadh-tìre Pàirc Thaigh an Ròid a tha mun cuairt orra.

Tha na prìomh thoraidhean a' gabhail a-steach na leanas:

- Tha raon de dh'àrainnean ann, a' gabhail a-steach cluain de thalamh ìosal, raon-feòir neodrach, raon-feòir goireasach a chaidh atharrachadh, mullaichean uaine, lòintean-thunnag òrnaideach, gàrraidhean foirmeil, àrainnean de lusan sgaoilteach agus seann chraobhan sgapte.
- Chaidh 91 gnèithean de phlanntasan a chlàradh air feadh na làraich, a' gabhail a-steach gnèithean a gheibhear ann an raointean-feòir a tha gann de stuth-beathachaidh, leithid grèim an diabhair, lus Chù-Chulainn agus ceapain-cèire.
- Chaidh grunn ghnèithean neo-dhùthchasach sgaoilteach a chlàradh, gu h-àraid ròs-chraobh, bog-lus sìor-uaine agus preas nan dealan-dè, a dh'fhaodadh a bhith nan cunnart do fhlùraichean dùthchasach mura bheilear gan cumail fo rian.
- An-dràsta, tha na lòintean-thunnag òrnaideach a' toirt seachad luach cuibhrichte a thaobh bith-iomadachd air sàilleibh neo-làthaireachd de dh'fhàs-bheatha air oir an uisge, gainnead de chomas-ceangail agus mar a thathar a' cur cus earbsa à stiùireadh innealta airson an uisge.
- Cha deach grian-ròs coitcheann, prìomh stuth-bìdh airson an dealain-dè argas-donn tuathach nuair a tha iad nam burraich, a chlàradh rè suirbhidh a' gheamhraidh, ged a dh'fhaodadh iad a bhith an làthair ach gun a bhith ro phailt no nan tàmh. Tha an dealbh-tìre nas fharsainghe a' toirt taic do shuidheachadh a tha freagarrach airson na gnè seo.
- Aig àm na suirbhidhe, tha oighreachd na Pàrlamaid a' toirt taic do chòig taighean-sheillean deug. Ann an àrainneachd bhailteil, ma thathar a' cumail mòran sheilleanan-meala, faodaidh sin cuideam a chur air poileanadairean dùthchasach tro cho-fharpais, galar agus tar-aiseag pharasaitean mura bheilear a' dèiligeadh riutha gu cùramach.
- San àm ri teachd, thathar an dùil a bhith a' cumail nam poileanadairean fo rian ann an dòigh a bheir prìomhachas do phoileanadairean fiadhaich agus na h-àrainnean, cothroman neadachaidh agus ath-sheasmhachd eag-eòlasach aca, agus tha lèirmheas leantainneach ga dhèanamh a thaobh solar nan seilleanan-meala a thathar a' cumail.

3. Lèirsinn agus prionnsapalan bith-iomadachd

'S e lèirsinn na Pàrlamaid airson bith-iomadachd a bhith a' cumail na h-oighreachd pàrlamaidich mar dhealbh-tìre co-thàthach, ath-sheasmhach a tha a' toirt taic do ghnèithean dùthchasach, a' cur ri lìonraidhean eag-eòlasach ionadail agus a' nochdadh ceannardas a thaobh manaidseadh fearainn ann an dòigh sheasmhach taobh a-staigh suidheachadh bailteil sa roinn phoblaich.

Bidh na prionnsapalan a leanas a' stiùireadh lìbhrigeadh:

- A' prìomhachasadh fuincsean eag-eòlasach còmhla ri càileachd lèirsinneach.
- Ag amas air àrainnean a cho-thaobhadh ri coir na h-ùire ionadail agus feartan an deilbh-tìre.
- A' toirt taic do ghnèithean prìomhachais agus poileanadairean tro bhith a' solarachadh stòrasan eadar-mheasgte a thaobh innlinn, àrainnean neadachaidh, fasgadh, cothroman grianachaidh agus uisge.
- A' casg sgaoileadh ghnèithean neo-dhùthchasach, far an gabh sin dèanamh.
- Ag amalachadh bith-iomadachd le freagarrachadh gnàth-shìde agus stiùireadh uisge-uachdarach.
- A' toirt piseach air tuigse a' phobaill air mar a dh'fhaodar an dealbh-tìre a stiùireadh ann an dòigh nàdarra.
- A' cleachdadh solarachadh agus stiùireadh chunnradairean mar phrìomh dhòigh gus buaidh a thoirt air builean bith-iomadachd seachad air an oighreachd phàrlamaidich.
- A' seachnadh call bith-iomadachd agus cron eag-eòlasach tro sholarachadh, sèineachan-solair agus gnìomhachdan obrachaidh mus tòisich sinn air cothroman meudachaidh a lorg.

3. Lèirsinn agus prionnsapalan bith-iomadachd

Tha Pàrlamaid na h-Alba ag aithneachadh gu bheil an comas as motha againn airson buaidh a thoirt air builean bith-iomadachd a' buntainn chan ann dìreach ri mar a bhios sinn a' manaidseadh na h-oighreachd againn fhèin ach tron bhathar, seirbheisean agus obraichean a bhios sinn a' solarachadh.

Tron ghnìomhachd solarachaidh, faodaidh a' Phàrlamaid buaidh a thoirt air cleachdaidhean manaidseadh fearainn, sèineachan-solair agus modh-giùlain chunnradairean taobh a-muigh oighreachd na Pàrlamaid. Tha seo a' gabhail a-steach manaidseadh oighreachdan is ghoireasan, obair-thogail agus obair-ghlèidhidh, seirbheisean cumadh-fearainn agus làraichean, solarachadh-bìdh agus cùmhnantan buntainneach eile.

Bidh a' Phàrlamaid ag amas, far a bheil e co-rèireach agus buntainneach, air dèanamh cinnteach nach bi am bathar, seirbheisean agus stuthan a bhios sinn a' solarachadh a' cur ri call bith-iomadachd, tàmailteachadh àrainnean, truailleachd, dì-choillteachadh no às-tharraing ghoireasan ann an dòigh a tha neo-sheasmhach, agus bidh sinn cuideachd a' comharrachadh chothroman meudachaidh.

4. Amasan ro-innleachdach

Tha an ro-innleachd ath-ùraichte air a structarachadh timcheall sia amasan:

- A' stèidheachadh bun-loidhne eag-eòlasach làidir a bharrachd air frèam-obrach airson sùil a chumail air gnothaichean.
- A' casg agus a' lùghdachadh droch bhuaidhean air bith-iomadachd a thachras mar thoradh air gnìomhachdan, solarachadh agus sèineachan-solair na Pàrlamaid, agus aig an aon àm bidh sinn a' toirt piseach air càileachd nan àrainnean agus an comas-ceangail eag-eòlasach.
- A' toirt piseach air an t-suidheachadh airson ghnèithean prìomhachais agus poileanadairean tro chruthachadh àrainnean, solar neadachaidh agus comas-ceangail eag-eòlasach nas fheàrr.
- A' manaidseadh ghnèithean sgaoilteach agus cuideaman a thaobh cleachdadh-fearainn.
- A' dèanamh cinnteach gu bheil a' cleachdadh modh-obrach cothromaichte agus cunntasach a thaobh beachlannaireachd.
- A' meudachadh conaltradh, mìneachadh agus tuigse air bith-iomadachd am measg luchd-obrach, cunnradairean agus solaraichean.
- Ag aithneachadh agus a' dèiligeadh ri ceanglaichean eadar bith-iomadachd, atharrachadh gnàth-shìde, cleachdadh stòrasan, lùghdachadh sgudail agus prionnsapalan na h-eaconamaidh cearcallaich.

5. Plana airson bith-iomadachd a mheudachadh

Tràth 1: Fianais, smachdan, bunaitean agus beachlannaireachd

Bliadhna 1 – 2026

Suirbhidhean agus fianais

- A' gabhail os làimh samplachadh ùire taobh a-staigh sònaichean bith-iomadachd sònraichte gus cruthachadh àrainnean agus roghnachadh sìl fhiosrachadh.
- A' coileanadh suirbhidh luibh-eòlasach agus àrainnean san t-samhradh gus bun-loidhne iomlan a stèidheachadh a thaobh fhlùraichean.
- A' leasachadh meatraig bith-iomadachd a tha sònraichte airson na làraich gus atharrachadh tro ùine a thomhas.

Poileanadairean agus beachlannaireachd

- A' gabhail os làimh samplachadh ùire taobh a-staigh sònaichean bith-iomadachd sònraichte gus cruthachadh àrainnean agus roghnachadh sìl fhiosrachadh.
- A' coileanadh suirbhidh luibh-eòlasach agus àrainnean san t-samhradh gus bun-loidhne iomlan a stèidheachadh a thaobh fhlùraichean.
- Ag ath-sgrùdadh mar a thathar a' dèiligeadh ri gnèithean a tha càirdeil ri poileanadairean dùthchasach gus dèanamh cinnteach nach eilear, gun fhiosta, a' toirt air falbh gnèithean a tha tairbheach.
- A' cruthachadh meatraig bith-iomadachd a tha sònraichte airson na làraich gus atharrachadh tro ùine a thomhas.
- A' cur a-steach taighean-òsta sheilleanan airson nan seilleanan a bhios a' neadachadh ann an tuill.
- A' comharrachadh shuidheachaidhean a bhiodh freagarrach mar àrainn airson nan seilleanan a bhios a' neadachadh nan aonar.
- A' cumail steamaichean marbha sònraichte agus cinn fhlùraichean thairis air a' gheamhradh gus taic a thoirt do mheanbh-fhrìdean a tha nam poileanadairean.

5. Plana airson bith-iomadachd a mheudachadh

Tràth 1: Fianais, smachdan, bunaitean agus beachlannaireachd (leant.)

Bliadhna 1 – 2026

Bunaitean solarachaidh

- Ag ath-sgrùdadh nan cùmhnanntan a th' ann an-dràsta a thaobh oighreachdan, stiùireadh ghoireasan is seirbheisean cumadh-fearainn gus tuigse fhaighinn air càit a bheilear a' toirt buaidh air builean bith-iomadachd mar-thà.
- Ag ath-sgrùdadh adhartas fa chomhair nam molaidhean bhon lèirmheas bith-iomadachd a rinneadh air solaraichean agus cùmhnanntan ann an 2023 agus a' cur prìomhachas air an cur an gnìomh ann an cùmhnanntan sònraichte a bheireadh seachad buaidh mhòr.
- Ag obair le co-obraichean Solarachaidh gus aonta fhaighinn air dùilean co-rèireach air bith-iomadachd ann an cùmhnanntan san àm ri teachd.

Gnìomhan stiùiridh a ghabhadh dèanamh sa bhad

- Ag ath-sgrùdadh nan clàran-ama airson buain an fheòir agus a' lùghdachadh tricead buain far am biodh e freagarrach airson raointean-feòir a tha beartach ann an gnèithean.
- A' tòiseachadh air rian a chumail ann an dòigh eagrachail air gnèithean sgaoilteach, a' cur prìomhachas air ròs-chraobh, bog-lus sìor-uaine agus preas nan dealan-dè.
- A' dèanamh leagail chraobhan sònraichte no lùghdachadh ceann-bhrat far a bheil sgàileachadh a' cuibhreachadh càileachd àrainnean no far a bheil feum ann air airson slàinte is sàbhailteachd.
- Ag ath-sgrùdadh cùmhnannt ùr beachlannaireachd airson co-thaobhadh ri amasan nas fharsainghe.
- A' comharrachadh raointean far am faodar feur nas fhaide, àiteachadh lùghdaichte agus buaireadh cuibhrichte a chumail gus taic a thoirt do neadachadh phoileanadairean agus an cumail tron gheamhradh.

5. Plana airson bith-iomadachd a mheudachadh

Tràth 2: Meudachadh àrainnean agus taic do ghnèithean

Bliadhna 2 – 2027

Cruthachadh agus meudachadh àrainnean

- A' cruthachadh toman beaga cas taobh a-staigh raointean grianach aig aghaidh phoblach an togalaich agus a' planntachadh grian-ròs coitcheann annta gus taic a thoirt don dealan-dè argas-donn tuathach.
- A' stèidheachadh chluainean de fhlùraichean-fiadhaich dùthchasach air am freagarrachadh ri coir na h-ùire dearbhaichte, a' gabhail a-steach raon-feòir searbhadh no blàr-fraoich far a bheil sin iomchaidh.
- A' planntachadh challaidean is craobhan dùthchasach gus fasgadh, eug-samhlachd structarach agus trannsachan fiadh-bheatha a leasachadh.
- A' cruthachadh bhruaichean gaineamhach airson neadachadh, a bharrachd air raointean de thalamh lom, gus taic a thoirt do ghnèithean sheilleanan a bhios a' neadachadh nan aonar.
- Ag ath-sgrùdadh chothroman airson feartan uisge a mheudachadh airson phoileanadairean tro bhunan-uisge eu-domhain, planntachadh oirean agus àrainnean a tha freagarrach airson bheachan-gobhair agus meanbh-fhrìdean eile.

Ceuman a ghabhas dèanamh airson ghnèithean sònraichte

- A' cur a-steach bogsaichean-eòin, bogsaichean-ialtaig, bogsaichean gobhlain mhòir, taighean-òsta sheilleanan, taighean-òsta mheanbh-fhrìdean, cruachan-fiodha is hibernacula agus a' cumail steamaichean marbha sònraichte agus feartan àrainne sònraichte gus am faodar an geamhradh a chur seachad.
- A' cur an gnìomh planaichean stiùiridh targaidichte airson a' ghàrraidh ann an Reid's Close agus Gàrradh nam Ball gus cothromachadh a dhèanamh eadar luach cultarach agus meudachadh bith-iomadachd.

Riatanasan solarachaidh agus sholaraichean

- A' tòiseachadh air breithneachaidhean bith-iomadachd fhisge a-steach ann an sònrachaidhean buntainneach agus pròiseasan ath-ùrachadh chùmhnanntan, far a bheil sin iomchaidh.
- A' brosnachadh chunnradairean a bhith a' nochdadh mar a tha iad a' seachnadh cron a dhèanamh air bith-iomadachd agus a' toirt taic do bhuilean nàdair a tha deimhinneach.
- A' neartachadh ullachaidhean airson stiùireadh chunnradairean gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' tuigsinn amasan bith-iomadachd agus gan lìbhrigeadh air an làraich.

5. Plana airson bith-iomadachd a mheudachadh

Tràth 3: Poileanadairean, conaltradh agus freagarrachadh

Bliadhna 3 – 2028

Conaltradh agus mìneachadh

- A’ cur a-steach bùird mìneachaidh a mhìnicheas feartan bith-iomadachd, manaidseadh àrainnean agus na gnèithean ris a bheilear a’ toirt taic.
- A’ gabhail a-steach fiosrachadh air mar a tha salachar chon a’ toirt buaidh air raointean-feòir a tha ìosal ann an stuthan-beathachaidh.
- A’ cur air dòigh gnìomhachdan conaltraidh airson choimhearsnachdan agus luchd-obrach leithid suirbhidhean bioblitz, clàrachadh ghnèithean agus sgrìoban-coiseachd treòraichte.
- A’ cur gu feum slighean seachranach air am buain tro raointean nàdarraichte gus piseach a thoirt air cothrom agus gus stiùireadh gnìomhach a shanasachadh.
- A’ cur air dòigh cothroman airson luchd-obrach a bhith ag obair gu saor-thoileach no airson sgiobaidhean a bhith a’ gabhail pàirt ann am pròiseactan bith-iomadachd air an oighreachd phàrlamaidich ann an com-pàirteachas le buidhnean bith-iomadachd ionadail.

A’ cumail sùil air gnothaichean agus gan ath-sgrùdadh

- Ag ath-dhèanamh shuirbhidhean luibh-eòlasach ann am Bliadhna 3 agus gach trì bliadhna an dèidh sin.
- Ag ath-sgrùdadh adhartas gach bliadhna tron aithisg bhliadhnail air leasachadh seasmhach.
- A’ cumail sùil air buaidhean atharrachadh na gnàth-shìde air àrainnean phoileanadairean agus a’ corpachadh feumalachdan phoileanadairean ann an ceuman freagarrachadh gnàth-shìde.

Abaichead solarachaidh agus a’ bhuaidh a bheirear seachad leis

- Ag ath-sgrùdadh èifeachdas nan riatanasan solarachaidh a tha ceangailte ri bith-iomadachd.
- A’ co-phàirteachadh ionnsachadh le solaraichean agus air feadh na buidhne gus taic a thoirt do leasachadh leantainneach.
- A’ beachdachadh air cothroman gus buaidh a thoirt air sèineachan-solair nas fharsainghe far am faighear na cunnartan is cothroman bith-iomadachd as motha.

6. Riaghlachas agus lìbhrigeadh

Thèid sùil a chumail air lìbhrigeadh na h-Aithris Bith-iomadachd seo tro ullachaidhean riaghlachais àrainneachdail a th' ann an-dràsta, le taic bhon t-Siostam Stiùiridh Àrainneachdail aig a bheil teisteanas ISO 14001.

Thèid gnìomhan bith-iomadachd fhighhe a-steach ann an rianachd ghoireasan, riatanasan air cunnradairean agus pròiseasan solarachaidh gus dèanamh cinnteach gu bheil modh-obrach co-thàthach ann air feadh na làraich.

Bidh a' Phàrlamaid a' sìor-lùghdachadh cleachdadh puinnsean bhiastagan agus a' cur prìomhachas air fuasglaidhean neo-cheimigeach far a bheil sin practaigeach.

7. A' coimhead air adhart

Tha an Aithris Bith-iomadachd ath-ùraichte seo a' toirt seachad plana soilleir, stèidhichte air fianais, airson bith-iomadachd a mheudachadh aig Pàrlamaid na h-Alba thairis air an ath 3 bliadhna.

Tha i ag aithneachadh nan cuingealachaidhean a gheibhear ann an làrach phoblach le pròfaidhl àrd, agus tha i a' cur an cèill gnìomhan practaigeach gus piseach a thoirt air ath-sheasmhachd eag-eòlasach, taic a thoirt do ghnèithean prìomhachais agus cur ri àrd-amasan nas fharsainghe na h-Alba a thaobh ath-shlànachadh nàdair.

Thèid lèirmheas a dhèanamh air adhartas gach bliadhna tron aithisg bhliadhnail air leasachadh seasmhach, agus thèid an aithris ath-ùrachadh mar a tha tuigse eag-eòlasach, comas na buidhne agus poileasaidh nàiseanta a' cumail orra a' leasachadh.

Prìomh Ghnìomhan agus Amasan a ghabhas lìbhrigeadh airson 2026–2028

Suirbhidh air coir na h-ùire agus air coimhearsnachdan phlannntasan, a stèidheachas bun-loidhne eag-eòlasach a tha ioma-chuimseach

A' leasachadh meatraig bith-iomadachd gus taic a thoirt do chumail sùil air gnothaichean agus ag aithris orra

Ag ath-sgrùdadh agus a' meudachadh ullachaidhean beachlannaireachd, a' toirt taic do phoileanadairean dùthchasach

A' beachdachadh air ceuman a bharrachd a thaobh phoileanadairean seach dìreach cumail sheilleanan-meala

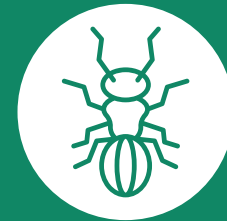
Ag ath-sgrùdadh cùmhnantan is solaraichean na Pàrlamaid gus a' bhuaidh air bith-iomadachd a stèidheachadh

Ag amalachadh riatanasan co-rèireach a thaobh bith-iomadachd ann an cùmhnantan cudromach

A' dèanamh lèirmheas air manaidseadh fearainn, a' gabhail a-steach mar a thathar a' buain agus a' glèidheadh àrainnean

A' toirt piseach air smachdan air gnèithean sgaoilteach agus air àrainnean air feadh na h-oighreachd

A' cruthachadh chluainean de fhlùraichean-fiadhaich agus feartan àrainne gus taic a thoirt do ghnèithean prìomhachais

A' planntachadh challaidean is craobhan dùthchasach gus piseach a thoirt air comas-cheangail eag-eòlasach

Prìomh Ghnìomhan agus Amasan a ghabhas lìbhrigeadh airson 2026–2028

A' togail structaran àrainne airson eòin, ialtagan agus neo-dhruim-altachain

Stiùireadh targaidichte air bith-iomadachd taobh a-staigh prìomh raointean deilbh-tìre

A' fighe a-steach riatanasan bith-iomadachd ann an sònrachadh agus stiùireadh chùmhnnantan

A' lìbhrigeadh bhòrd-mìneachaidh agus fiosrachadh do luchd-tadhail air bith-iomadachd

A' togail thaighean-sheilleanan agus àrainn neadachaidh airson sheilleanan

A' cumail sùil air eug-samhlachd phoileanadairean agus mar a tha àrainnean gan cleachdadh

A' dèanamh conaltradh le luchd-obrach agus leis a' choimhearsnachd tro ghnìomhachdan is tachartasan bith-iomadachd

Suirbhidhean eag-eòlasach air an ath-dhèanamh agus lèirmheas air coileanadh bith-iomadachd thar ùine

A' stiùireadh àrainnean gu freagairteach a rèir na gheibhear bho bhith a' cumail sùil air gnothaichean agus cunnartan gnàth-shìde

A' dèanamh lèirmheas air èifeachdas solarachaidh agus ionnsachadh ga cho-phàirteachadh le solaraichean

A' cruthachadh bhruaichean gaineamhach airson neadachadh, a bharrachd air àrainn de thalamh lom

Plana bith-iomadachd

Mar a bhios sinn a’ meudachadh agus a’ toirt taic don bith-iomadachd air an làraich againn, mar a dh’fhaodas sinn a’ bhuaidh againn air bith-iomadachd nas fharsainghe a lùghdachadh, agus mar a bheir sinn piseach air eòlas na coimhearsnachd air fiadh-bheatha ionadail.

2026

Suirbhidhean ùire agus luibh-eòlasach gus bun-loidhne eag-eòlasach a stèidheachadh.

Leasachadh meatraig airson sùil a chumail air bith-iomadachd.

Lèirmheas a dhèanamh air ullachaidhean beachlannaireachd gus taic a thoirt do phoileanadairean dùthchasach.

2026

Lèirmheas a dhèanamh air cùmhnantan agus solaraichean gus buaidhean air bith-iomadachd a chomharrachadh.

Atharrachaidhean do stiùireadh fearainn, a’ gabhail a-steach ag ath-sgrùdadh mar a thathar a’ buain an fheòir.

Smachd air gnèithean sgaoilteach agus leasachaidhean àrainne targaidichte.

2027

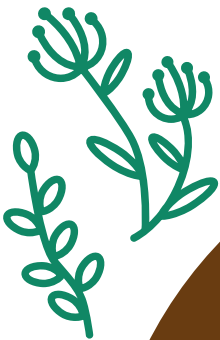
Cruthachadh chluainean de fhlùraichean-fiadhaich agus gnèithean.

Planntachadh challaidean is craobhan dùthchasach gus comas-ceangail àrainnean a neartachadh.

Fearthan air an cur a-steach airson eòin, ialtagan agus neo-dhruim-altachain.

Stiùireadh targaidichte air bith-iomadachd taobh a-staigh prìomh raointean deilbh-tìre.

Riatanasan bith-iomadachd air an amalachadh ann an cùmhnantan agus lìbhrigeadh sholaraichean.

2028

Bùird-mìneachaidh bith-iomadachd agus fiosrachadh do luchd-tadhail.

Conaltradh le luchd-obrach is leis a’ choimhearsnachd tro ghnìomhachdan bith-iomadachd.

Suirbhidh eag-eòlasach air a dèanamh a-rithist agus lèirmheas air adhartas bith-iomadachd.

Stiùireadh àrainnean air a fhreagarrachadh mar thoradh air sùil a chumail air gnothaichean agus cunnartan gnàth-shìde.

Lèirmheas air èifeachdas solarachaidh agus ionnsachadh ga cho-phàirteachadh le solaraichean.

The Scottish Parliament
Pàrlamaid na h-Alba

parliament.scot

© SPCB 2026

